

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Vyučovací předmět **český jazyk a literatura** je součástí vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**. Dovednosti získané v tomto oboru jsou potřebné pro kvalitní jazykové vzdělání, ale i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura se zaměříme na rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu tak, aby žáci dokázali vyjádřit své pocity a reakce na ně. Díky osvojení jazyka budou schopni pochopit jeho roli v různých komunikačních situacích a orientovat se při vnímání okolního světa i při vnímání sebe sama. Porozumí různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, pochopí záměr autora a hlavní myšlenky díla. Literatura se stane specifickým zdrojem poznání a prožitků žáka. Využívat budeme různé zdroje informací (slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie, internet a zaměříme se také na častější návštěvy knihoven) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání.

Časové vymezení předmětu

Předmět český jazyk a literatura je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku s celkovou hodinovou dotací 17 hodin, a to v 6., 7. a 8. ročníku po čtyřech hodinách a v 9. po pěti vyučovacích hodinách týdně. V 8. a 9. ročníku je výuka doplněna o povinně volitelný předmět seminář z českého jazyka a literatury s hodinovou dotací jedné hodiny týdně.

Organizační vymezení předmětu

Ve výuce se užívají formy a metody práce podle charakteru učiva a vzdělávacího cíle:

- výklad učitele a následná diskuse
- frontální výuka
- samostatná a skupinová práce
- individuální řešení zadaných úkolů
- projekty na vybraná témata
- práce s jazykovými příručkami, se slovníky, s encyklopediemi
- vyhledávání informací k domácím úkolům v knihovně a na internetu
- videozáznamy

Možné evaluační nástroje

- ústní zkoušení
- pozorování žáka

- analýza písemných prací – diktáty, prověrky, doplňovací cvičení, testy, projekty
- hodnocení samostatných a skupinových prací a projektů
- autoevaluace žáka

Mezipředmětové vztahy:

- **dějepis:** úroveň slovního vyjadřování a všech písemností, těsné provázání výuky literární výchovy a veškerých písemných dokumentů v literatuře a historii, řecké divadlo
- **výtvarná výchova:** besedy o umění
- **občanská výchova:** výchova k řešení lokálních a globálních problémů současnosti, xenofobie
- **hudební výchova:** úroveň slovního vyjadřování, folkloristika, písničkáři, melodroma, lidová slovesnost
- **cizí jazyky:** nejzákladnější pravidla slovenštiny, rozdílnost výslovnosti a přízvuku v různých jazycích, slova přejatá
- **zeměpis:** rozšíření jazyků v Evropě
- **přírodopis:** úroveň slovního vyjadřování a všech písemností
- **tělesná výchova:** sportovní terminologie
- **matematika:** důraz na přesnost
- **informatika:** využití informačních technologií při vyhledávání informací a zpracování projektů, úkolů a referátů
- **OČMU:** rozbor literárních děl na dané téma, úloha médií

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova - OSV

Osobnostní rozvoj

OSV 1	Rozvoj schopnosti poznávání
OSV 2	Sebepoznání a sebepojetí
OSV 3	Seberegulace a sebeorganizace
OSV 4	Psychohygiena
OSV 5	Kreativita

Sociální rozvoj

OSV 6	Poznávání lidí
OSV 7	Mezilidské vztahy

- OSV 8 Komunikace
OSV 9 Kooperace a kompetice

Morální rozvoj

- OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana - VDO

- VDO 1 Občanská společnost a škola: způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy, formy participace žáků na životě místní komunity.
VDO 4 Principy demokratické jako formy vlády a způsobu rozhodování: demokracie jako protiváha diktatury a anarchie, principy demokracie, základní kategorie fungování demokracie.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - VMEGS

- VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost zvyky a tradice národů Evropy.
VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa, mezinárodní setkávání, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů.
VMEGS 3 Jsme Evropané: kořeny a zdroje evropské civilizace.

Multikulturní výchova - MKV

- MKV 1 Kulturní diference: jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, poznávání vlastního kulturního zakotvení.
MKV 2 Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, udržovat tolerantní vztahy a vztahy mezi kulturami, význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti: tolerance, empatie, solidarita
MKV 5 Princip sociálního smíru a solidarity: odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám, aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti.

Environmentální výchova - EV

- EV 2 Základní podmínky života: ochrana životního prostředí.
EV 4 Vztah člověka k prostředí: kultura obce, životní styl, ekologické problémy.

Mediální výchova - MV

Tematické okruhy receptivních činností

- MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: reklama, bulvár, rozdíl mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, identifikace základních orientačních prvků v textu, pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě.

- MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: jejich rozlišování a funkce, rozdíl mezi reklamou a zprávou, vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot v textu, identifikace zjednodušení mediovaných sdělení.
- MV 3 Stavba mediálních sdělení: pravidelnost v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství, principy sestavování zpravodajství, příklady dalších mediálních sdělení např. v časopisech pro dospívající.
- MV 4 Vnímaní autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora, výrazové prostředky, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků
- MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: organizace a jejich postavení, faktory ovlivňující média, vliv médií na každodenní život společnosti i jednotlivce, na kulturu.

Tematické okruhy produktivních činností

- MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení, tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, popřípadě rozhlas.
- MV 7 Práce v realizačním týmu: redakce školního časopisu, utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu, stanovení cíle a zodpovědnosti.

Klíčové kompetence a výchovně vzdělávací strategie pro jejich rozvoj

Kompetence k učení

- vedeme žáky k práci s textem
- umožňujeme žákům využívat školní knihovnu
- vedeme žáky k práci se slovníkem
- podporujeme čtenářskou gramotnost žáků (viz školní knihovna)
- vedeme žáky k samostatnému získávání, třídění, zpracovávání a vyhodnocování informací vhodnými metodami
- vedeme žáky k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a jejich využitím v praxi
- vedeme žáky k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- dáváme žákům prostor pro sledování vlastního pokroku
- nabízíme žákům řadu aktivačních i konverzačních metod
- nabízíme žákům možnost volby při zpracování úkolů
- dbáme na používání obecně užívaných termínů (odbornou terminologii)

Kompetence k řešení problémů

- nabízíme žákům možnost vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- vytváříme situace při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- navozujeme situace, při kterých žáci využívají vlastní úsudek a zkušenost

- vedeme žáky k utváření vlastního názoru a obhajobě svých rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- vytváříme žákům situace, ve kterých jsou vedeni k vzájemné komunikaci i komunikaci mezi sebou
- nabízíme žákům možnosti skupinové práce a vedeme je k aktivní práci ve skupině
- vedeme žáky k naslouchání a respektování názorů druhých
- umožňujeme žákům interpretaci či prezentaci vlastních názorů, různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v ústní i písemné podobě
- předkládáme žákům různé typy textů a záznamů, obrazových materiálů (žáci na ně reagují a využívají je ke svému rozvoji)
- motivujeme žáky k aktivnímu zapojení do společenského dění

Kompetence sociální a personální

- nabízíme žákům možnosti skupinové práce a vedeme je k aktivní práci ve skupině
- podporujeme žáky při vytváření pozitivní představy o sobě samém a vedeme je k posílení sebedůvěry a utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- vedeme žáky ke kritickému hodnocení své práce i práce ostatních
- vedeme žáky k ochotě pomoci a k umění o pomoc požádat
- umožňujeme žákům podílet se na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků (reálnému sebehodnocení)
- dbáme na dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- motivujeme žáky k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování názorů druhých, uvědomování si svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- seznamujeme žáky s kulturněhistorickým a přírodním dědictvím, žáci dokáží ocenit umělecká díla
- motivujeme žáky k aktivní účasti na kulturním dění
- prohlubujeme u žáků vztah k České republice jako své vlasti
- dbáme na dodržování pravidel slušného chování
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vedeme žáky k pochopení a uvědomování si práv a povinností

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k vytváření pozitivního a odpovědného vztahu k práci

- pěstujeme u žáků základní pracovní návyky – organizace práce, navržení postupu a časového rozvržení práce, dodržují stanovená pravidla pro práci
- pomáháme žákům učinit podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- vedeme žáky k zodpovědnosti za svěřené pracovní pomůcky

V rámci předmětu český jazyk a literatura žákům následující soutěže, exkurze a projekty:

- **soutěže:** Recitační soutěž – školní kolo
- **možné exkurze:** např. knihovny, Arcidiecézní muzeum, **Muzeum Komenského Přerov**

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Ročník: 6., hodinová dotace 4 h týdně

Výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
Mluvnice		
– rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu – zdůvodní jejich užívání – samostatně pracuje s jazykovými příručkami – spisovně vyslovuje česká slova – rozlišuje přízvuk slovní a větný – rozlišuje ve větě melodii, přízvuk a pauzy – rozlišuje způsoby tvoření slov – rozpozná slovotvorný základ, příponu a předponu – ovládá pravopisné jevy v stavbě slova – ovládá pravopisné jevy morfologické – bezchybně určuje ohebné slovní druhy – orientuje se v práci s jazykovými příručkami – chápe slovo jako základní komunikační jednotku – určí základní skladební dvojici – rozlišuje řídicí a závislé větné členy – určuje větné členy – ve větě správně používá přímou řeč	Obecné poučení o jazyce Zvuková stránka jazyka Slovní zásoba a tvoření slov Tvarosloví (ohebné slovní druhy) Skladba (větná stavba – základní a rozvíjející větné členy)	OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání (<i>dovednosti zapamatování</i>). OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace (<i>sebekritické myšlení</i>). OSV 7 Mezilidské vztahy (<i>přiměřená komunikace, vedení dialogu</i>). EV 4 Vztah člověka k prostředí (<i>obsahový rozbor vhodných cvičení</i>).

Výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
Komunikační a slohová výchova		
– živě vypravuje jednodušší děj – odlišuje spisovné a nespisovné jazykové prostředky – orientuje se v textu – vytvoří osnovu textu – využije pozorování předmětu k popisu a jeho funkčnosti – popíše vnější rysy člověka – vnímá rozdíl mezi vypravováním a popisem děje – vhodně používá dějová slovesa – vystihne podstatné rysy věcí a jevů – používá termíny – chápe rozdíl mezi zprávou a oznámením – použije zprávu a oznámení v praxi – pracuje s osnovou – pozná rozdíl mezi osnovou, výpiskem a výtahem – formuluje hlavní myšlenky textu – vyjadřuje se srozumitelně a jazykově správně – vyjádří se ke sdělovanému obsahu – pozná rozdíl mezi osobním a úředním dopisem – v elektronické komunikaci dodržuje typografická pravidla	Vypravování Popis Zpráva a oznámení Hlavní myšlenky textu Dopis	OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí (<i>analýza vlastního jednání</i>). OSV 4 Psychohygiena (<i>dobrý vztah k sobě samému</i>). OSV 6 Poznávání lidí (<i>vztahy ve třídě</i>). VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá (<i>rodinné příběhy, zvyky a tradice evropských národů</i>). EV 2 Základní podmínky života (<i>energie a život</i>). EV 4 Vztah člověka k prostředí (<i>naše obec</i>). MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <i>příprava pro různé role ve společenském životě</i>).
Literární výchova		
– rozliší základní literární druhy a žánry – volně reprodukuje přečtený text	Mýty, báje, pohádky, pověsti	OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání OSV 6 Poznávání lidí

Výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
– seznámí se s díly Němcové, Erbeny a Jiráska – přednáší vhodný literární text – rozlišuje rým a rytmus – uvědomuje si význam ústní lidové slovesnosti pro vývoj literatury – seznamuje se s díly populárně-naučnými – vyhledává informace v různých zdrojích – využije svých znalostí z běžného života a ztotožní se s hrdiny příběhů – objasní důležitost vztahu člověka a zvířete – seznámí se s díly o zvířatech – seznámí se s humornými díly české literatury – poznává humor odlišných etnických skupin v jednotlivých časových obdobích – zformuluje své dojmy z navštíveného divadelního či filmového představení	Z české literatury 19. století Na cestě Příběhy odvahy a dobrodružství Svět lidí a svět zvířat Maléry a patálie Úsměvy a šibalství	OSV 7 Mezilidské vztahy (<i>pomoc, empatie</i>). OSV 8 Komunikace (<i>monolog, dialog, neverbální komunikace</i>). OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika (<i>vztahy ve třídě</i>). VMEGS 3 Jsme Evropané (<i>klíčové mezníky evropské historie</i>). MKV 1 Kulturní diference <i>individuální zvláštnosti každého člověka</i>). MKV 2 Lidské vztahy (<i>základní morální normy</i>).

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Ročník: 7., hodinová dotace 4 h týdně

Výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
Mluvnice		
– ovládá pravopisné jevy morfologické – bezchybně určuje slovní druhy – orientuje se v práci s jazykovými příručkami u obtížných slovesných tvarů – využívá vhodně neohebné slovní druhy – chápe slovo jako základní komunikační jednotku – vnímá správně přenášení pojmenování – používá výkladové a jiné slovníky pro určení významu slova – správně píše velká písmena – rozlišuje řídicí a závislé větné členy – určuje větné členy – určuje druhy vedlejších vět – ovládá základní pravopisné jevy syntaktické ve větě jednoduché a souvětí	Tvarosloví (ohebné slovní druhy, důraz na slovesa, neohebné slovní druhy) Slovní zásoba (význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, synonyma, termíny, slovní zásoba a tvoření slov) Skladba (větná stavba – základní a rozvíjející větné členy)	OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí (<i>moje učení</i>). OSV 8 Komunikace (<i>komunikace v různých situacích</i>). OSV 9 Kooperace a kompetice (<i>řešení konfliktů</i>). OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (<i>problémy v mezilidských vztazích</i>). MKV 1 Kulturní difference <i>poznání vlastního kulturního zakotvení</i>). MKV 2 Lidské vztahy (<i>tolerance ve vztazích</i>). EV 4 Vztah člověka k prostředí (<i>náš životní styl</i>).
Komunikační a slohová výchova		
– živě vypravuje jednodušší děj – podle reprodukce popíše umělecké dílo – dovede odlišit podstatné znaky od méně	Vypravování Popis uměleckých děl	OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání (<i>cvičení smyslového vnímání</i>). OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí (<i>já jako zdroj informací o sobě</i>).

Výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
podstatných – rozlišuje slohové rozvrstvení slovní zásoby, dokáže popsat své city, pocity, nálady – vystihne podstatné rysy věcí a jevů – používá termíny – výstižně vyjádří charakteristické rysy popisované osoby – vystihne a vyjádří stručné životopisné údaje – ustálenou formou zpracuje úřední doklad, přesně formuluje – formuluje hlavní myšlenky textu stavbu textu	Subjektivní popis – líčení Popis pracovních postupů Charakteristika (přímá, nepřímá) Životopis, strukturovaný životopis Žádost, pozvánka Výtah, výpisky	OSV 5 Kreativita (<i>schopnost vidět věci jinak</i>). OSV 6 Poznávání lidí (<i>vzájemné poznávání ve třídě</i>). OSV 7 Mezilidské vztahy (<i>péče o dobré vztahy</i>). OSV 8 Komunikace (<i>řeč těla</i>). OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika (<i>odpovědnost, spravedlivost</i>). MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti <i>kritické přijímání zpráv</i>). MV 6 Tvorba mediálního sdělení <i>spolupráce ve skupině</i>). MV 7 Práce v realizačním týmu <i>tolerance k názorům jiných</i>).
Literární výchova		
– rozpozná realitu a fikci – rozvíjí vlastní představivost – vnímá různost literární formy při vyjádření citovosti – chápe provázanost historie a současnosti – uvědomuje si význam ústní lidové slovesnosti pro vývoj literatury – výrazně čte nebo přednáší literární text	V krajinách fantazie O přátelství a lásce Staré příběhy a židovské pověsti Souboje prohry a vítězství	OSV 6 Poznávání lidí (<i>vzájemné poznávání ve třídě, v hodině</i>). OSV 7 Mezilidské vztahy (<i>chování podporující dobré vztahy</i>). MKV 1 Kulturní diference (<i>základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR</i>). MKV 5 Princip sociálního smíru a solidarity (<i>nekonfliktní život v multikulturní společnosti</i>).

Výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
– porozumí, chápe a reprodukuje přečtený text (stejně jako i své dojmy z divadelního představení) – formuluje vlastní názory na přečtený text – orientuje se v základních literárních pojmech – chápe starou literaturu jako předstupeň literatury současné	Jak jsem potkal lidi S úsměvem jde všechno líp Vznik česky psané literatury, středověká česká literatura, literatura v době husitské	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Ročník: 8., hodinová dotace 4 h týdně

Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
Mluvnice		
– orientuje se v základních jazykových pojmech – má přehled o slovanských a světových jazycích – vysvětlí pojmy spisovný a nespisovný jazyk, obecná čeština a nářečí – používá slovníky u problematičtých tvarů substantiv a sloves – rozpoznává v textu přejatá a cizí jména – určuje větné členy – rozumí větné skladbě – rozlišuje druhy vedlejších vět – ovládá pravopisné jevy syntaktické ve větě jednoduché – uvede příklady obohacování slovní zásoby – přejatá slova nahradí českými ekvivalenty	Výklady o jazyce a nauka o slovní zásobě Tvarosloví, přehled slovesných vzorů, pravopis koncovek jmen a sloves Skladba, zápor, základní a rozvíjející větné členy, významové poměry, věta jednoduchá a souvětí, tvoření vět, textová stavba	OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání (<i>řešení problémů</i>). OSV 8 Komunikace (<i>asertivní komunikace</i>). OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (<i>řešení problémů v různých sociálních situacích</i>). MV 7 Práce v realizačním týmu (<i>schopnost konstruktivního řešení</i>).

Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
Komunikační a slohová výchova		
– vybírá a správně používá jazykové prostředky pro daný slohový útvar – rozlišuje fakta, pojmy, názory a hodnocení – vnímá a specifikuje vliv prostředí na člověka – rozeznává jazykové a mimojazykové prostředky komunikace – ovládá základy studijního čtení – formuluje hlavní myšlenky textu – naznačuje řešení aktuálních problémů – hodnotí význam společenských jevů	Charakteristika literárních postav Líčení Výklad, výtah, výpisky Úvaha, shrnutí o slohu	OSV 6 Poznávání lidí (<i>rozvoj pozornosti vůči odlišnostem</i>). EV 4 Vztah člověka k prostředí (<i>životní prostředí a zdraví</i>).
Literární výchova		
– vnímá a rozlišuje různá období vývoje literatury – chápe historické souvislosti v návaznosti na literární vývoj – rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele – orientuje se v základním přehledu autorů světové literatury	Humanismus, renesance, baroko, národní obrození Jednotlivé etapy národního obrození a jejich autoři Májovci, Ruchovci, Lumírovci, realistická próza Autoři západní literatury, ruská klasická literatura, světová literatura	OSV 7 Mezilidské vztahy: (<i>solidarita, tolerance, empatie</i>). OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika (<i>vztahy ve třídě</i>). VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – diktatura, anarchie MKV 2 Lidské vztahy (<i>solidarita, tolerance, empatie</i>). MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení (<i>identifikování postojů a názorů autora mediálních sdělení</i>).

Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
– žáci si vytváří vlastní pohled na kulturní jevy	20. století Filmová a divadelní tvorba, nakladatelství a časopisy, regionální literatura	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Předmět: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Ročník: 9., hodinová dotace 4 h týdně

Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
Mluvnice		
– seznámí se s vývojem jazyka v širších evropských souvislostech – aplikuje zásady spisovné výslovnosti, modulace, intonace, vnímá rozvrstvení národního jazyka – v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný a morfologický – rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí, určuje druhy větných členů, chápe větné souvislosti – používá vhodnou terminologii přiměřeně slohovému útvaru, skloňuje přejatá substantiva, rozpozná archaický styl vyjádření	Slovanské jazyky a vývoj českého jazyka Útvary českého jazyka a zvuková stránka jazyka Tvarosloví, význam slov Skladba, větné členy, věta a souvětí, souvětí souřadné a podřadné, tvoření vět, český slovosled, vsuvka Odborné názvy, tvarosloví, přechodníky	OSV 8 Komunikace (<i>základy rétoriky</i>). VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá (<i>naši sousedé v Evropě</i>). MKV 2 Lidské vztahy (<i>solidarita, tolerance empatie</i>). EV 4 Vztah člověka k prostředí (<i>naše obec, náš životní styl</i>).

Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
Komunikační a slohová výchova		
– využívá všech dostupných jazykových prostředků k vyjádření emotivních situací – odlišuje spisovný a nespisovný projev vhodný ke komunikačnímu závěru – uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel – kultivovaně se dorozumívá – rozlišuje v psaném nebo mluveném projevu fakta od názorů a hodnocení – uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	Úvaha, vypravování v běžné komunikaci, vypravování v umělecké oblasti Vypravování, popis, charakteristika, popis předmětu, popis děje Tiskopisy, životopis, výklad a výtah Proslov Diskuze Publicistické, zpravodajské a úvahové útvary, souhrnné poučení o slohu	OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání (<i>řešení problémů</i>). OSV 6 Poznávání lidí (<i>chyby při poznávání lidí</i>). OSV 9 Kooperace a kompetice (<i>konkurence ve skupině</i>). OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika (<i>analýza vlastních i cizích postojů</i>). VDO 1 Občanská společnost a škola (<i>škola – model otevřeného partnerství a demokratické společnosti</i>). VMEGS 2 Objevujeme Evropu a svět (<i>Den Evropy</i>). MKV 2 Lidské vztahy (<i>vztahy mezi kulturami</i>). MV 1 Kritické čtení a mediální sdělení (<i>identifikace základních orientačních prvků v textu</i>). MV 3 Stavba mediálních sdělení (<i>principy práce a příklady</i>). MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení (<i>identifikace postojů</i>). MV 5 Fungování a vliv médií ve skutečnosti (<i>vliv médií na kulturu</i>). MV 6 Tvorba mediálního sdělení (<i>uplatnění a výběr výrazových prostředků</i>).
Literární výchova		
– uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české literatuře – přiřadí dílo k literárnímu žánru – chápe a na základě toho výrazně čte a přednáší literární texty	Česká literatura – generace buřičů, proletářská poezie, Devětsil, odraz války v ČL Humanistická próza, socialistický realismus, existencialismus, katoličtí autoři	OSV 4 Psychohygiena (<i>dovednosti pro pozitivní naladění mysli</i>). VMEGS 3 Jsme Evropané (<i>klíčové mezníky evropské historie</i>). MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (<i>identifikace společensky významných hodnot v textu</i>).

Rozpracované výstupy v předmětu	Učivo	Přesahy a vazby: průřezová témata
– chápe provázanost historických souvislostí a naší české skutečnosti – dovede specifikovat různé experimentální umělecké formy – vnímá poezii jako odraz reálného světa, zvládá základy formálního a obsahového rozboru – rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora – rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní – svůj názor doloží argumenty, oceňuje přínos humoru v literatuře – snaží se vnímat veškeré kulturní podněty – dle svých schopností, znalostí a zájmu vytvoří literární text – porovnává různá ztvárnění téhož námětu v různých zpracováních – vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně a v dalších informačních zdrojích	ČL – exil, samizdat, zobrazení druhé světové války v literatuře ČL – absurdní drama, experimentální divadlo Světová poezie a próza Světová literatura, oslava života, napětí v literatuře Světová literatura – humor, nadsázka, sci – fi, fantasy	